

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Vaccinaties op maat

Alies van Lier – RIVM

Josephine (Fien) van Dongen (UMCU)

Patricia Bruijning-Verhagen (UMCU)

*Houd de mobiele telefoon bij de hand en ga
alvast naar: www.menti.com*

Disclosure belangen spreker

(potentiële) belangenverstremgeling	Geen
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties met bedrijven	Bedrijfsnamen
<ul style="list-style-type: none">• Sponsoring of onderzoeksgeld• Honorarium of andere (financiële) vergoeding• Aandeelhouder• Andere relatie, namelijk ...	<ul style="list-style-type: none">••••

Programma bijscholing vaccinaties op maat

> Algemene introductie

- Waterpokkenvaccinatie
- Rotavirusvaccinatie
- Meningokokken B-vaccinatie

Alies van Lier (RIVM)

Josephine (Fien) van Dongen (UMCU)

Patricia Bruijning-Verhagen (UMCU)

Aanbod vaccinaties in Nederland

- > Publiek belang, via overheid
 - Publieke vaccinatieprogramma's (RVP, griep, pneumokokken, COVID-19)
- > Collectief belang, via basispakket zorgverzekering
 - Medische risicogroepen (bijv. verminderde afweer)
- > Individueel belang, via vrije markt/eigen bijdrage
 - Reizigersvaccinaties
 - Werknemersvaccinaties
 - Extra vaccinaties op maat, bv:
 - Waterpokkenvaccinatie → in RVP op BES-eilanden (vanaf 2022)
 - Rotavirusvaccinatie → wordt RVP (streven in 2024)
 - Meningokokken B-vaccinatie
 - Overige vaccinaties (o.a. gordelroos, hepatitis A, RVP-vaccins buiten RVP)

Wie beslist over inhoud RVP?

- > Gezondheidsraad adviseert ministerie VWS over inhoud RVP *op basis van wetenschap en vastgestelde criteria (beoordelingskader)*
 - Ernst en omvang ziektelast
 - Effectiviteit en veiligheid vaccinatie
 - Aanvaardbaarheid vaccinatie
 - Doelmatigheid (kosteneffectiviteit)
 - Prioritering (volksgezondheidsbelang)
- > Bewindspersoon VWS besluit

Advies Gezondheidsraad (2022)

> Evaluatie schema Rijksvaccinatieprogramma

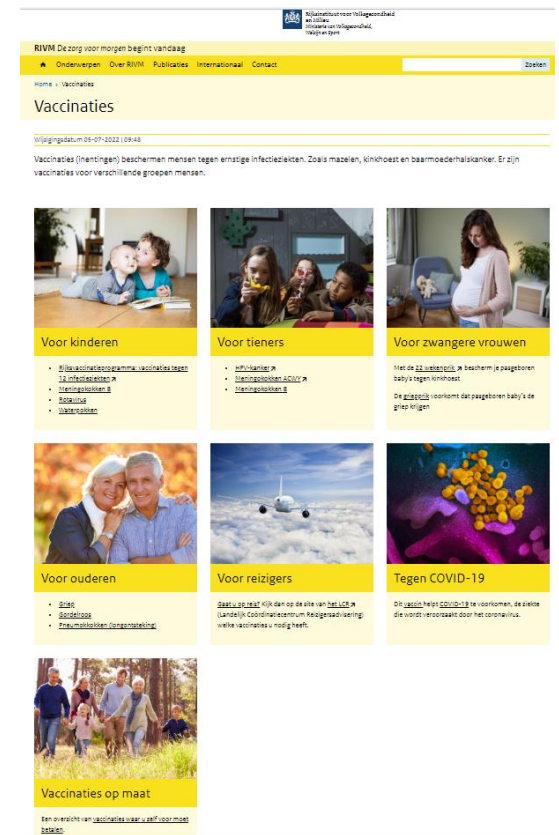
- Verschuiving prikmomenten voor optimale bescherming
- Vaccinaties weglaten of keuzemogelijkheden prikmomenten niet wenselijk
- Vaccinaties die niet in RVP zitten, beter bekend en toegankelijk maken

Extra vaccinaties op maat

- > Via huisarts, GGD of vaccinatiecentrum
- > Voor eigen rekening!
- > Indicatiestelling door arts in overleg met patiënt
- > Publieksinformatie:
 - <https://www.rivm.nl/vaccinaties>
- > Informatie voor professionals:
 - <https://lci.rivm.nl/richtlijnen> (ook beschikbaar via app)
 - LCI-voorwacht: 088-6897000 of lci@rivm.nl
voor medisch-inhoudelijke vragen van JGZ-artsen, -verpleegkundigen en andere medische professionals

Waterpokken- vaccinatie

Alies van Lier - RIVM

Kennis over waterpokken

- Als je nooit waterpokken hebt gehad, krijg je geen gordelroos.
- Op 4-jarige leeftijd heeft de helft van de Nederlandse kinderen waterpokken doorgemaakt.
- Als je waterpokken pas op oudere leeftijd krijgt, is de kans op complicaties kleiner.

WAAR

NIET WAAR

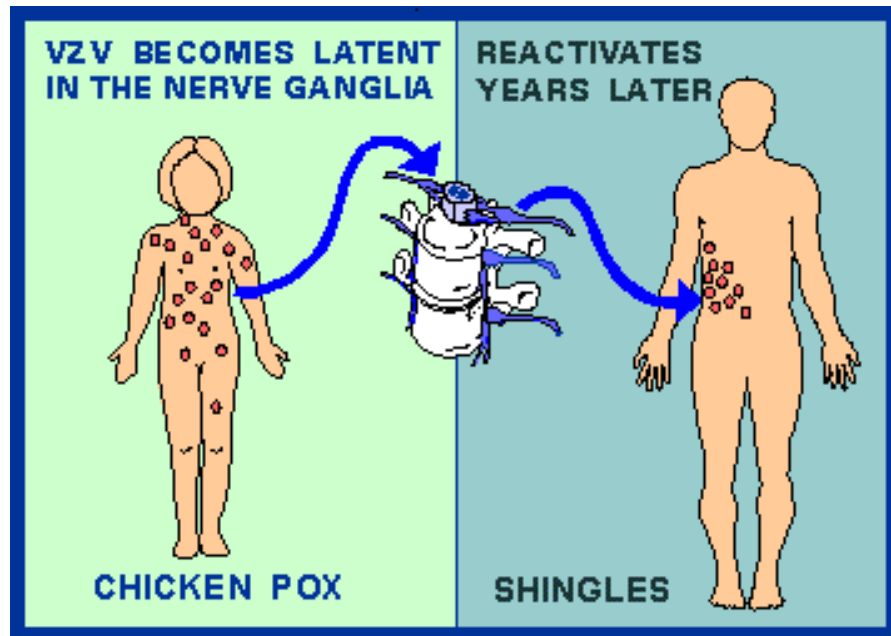
NIET WAAR

Houd de mobiele telefoon bij de hand en ga naar:
www.menti.com

Varicellazostervirus (VZV)

primaire infectie reactivatie

waterpokken
(*varicella*)

gordelroos
(*herpes zoster*)

Ziektebeeld waterpokken

> Algemeen

- Zeer besmettelijk
- Transmissie via lucht of direct contact met vocht uit blaasjes

> Symptomen

- Koorts en hangerigheid
- Na 1-2 dagen rode bultjes
- Bultjes/blaasjes/korstjes
- Ziekte duur \pm 10 dagen

> Complicaties

- Superinfectie huid
- Longontsteking
- Neurologische verschijnselen

> Ernstiger beloop

- Volwassenen en kinderen \geq 12 jaar
- Zwangeren
 - Varicellapneumonie
 - Congenitaal varicella syndroom
 - Neonatale infectie
- Immuundeficiëntie

Reguliere surveillance waterpokken Nederland

Niet meldingsplichtig!

Indicator

- > Seroprevalentie VZV (afweerstoffen in bloed)
- > Incidentie huisartsconsulten
- > Aantal ziekenhuisopnames
- > Aantal sterfgevallen

Bron

- > PIENTER-studies '95/'96, '06/'07, '16/'17
- > Nivel
- > Dutch Hospital Data (LMR)
- > Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)

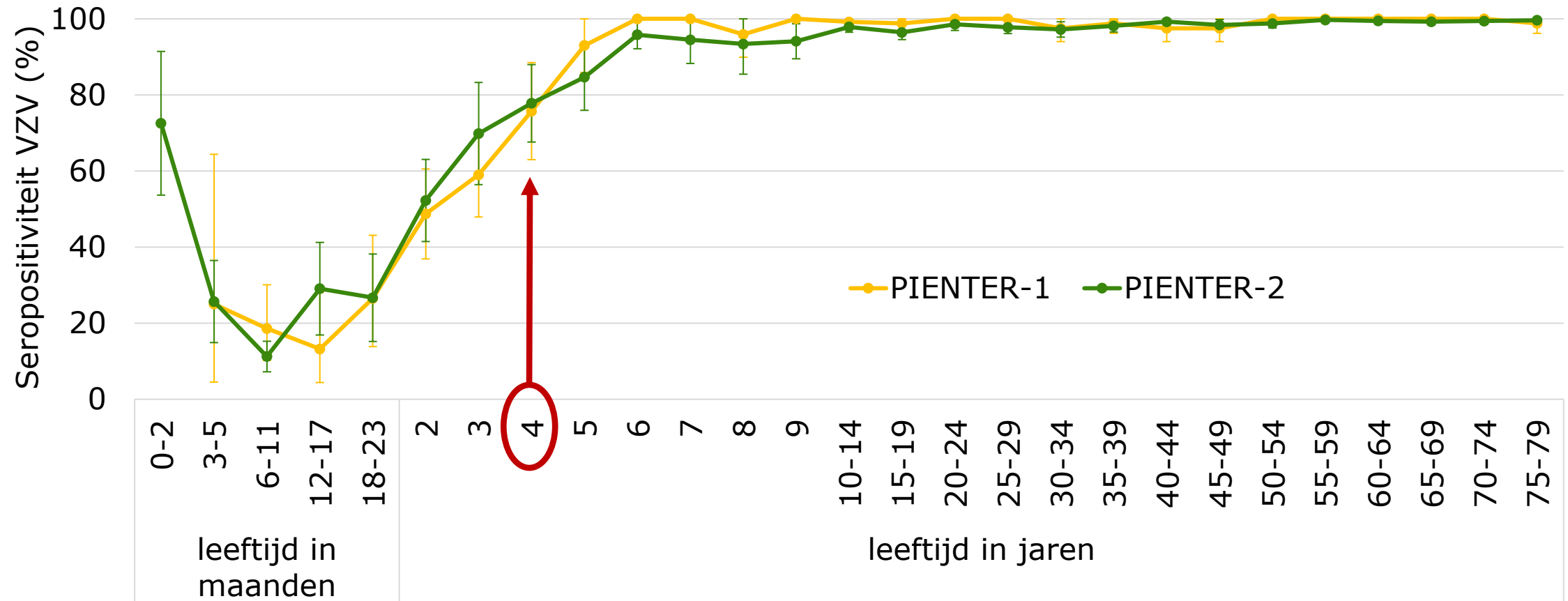
Seroprevalentie totale bevolking:

PIENTER 1 ('95/'96): 95,6% (95%CI: 94,9–96,3%)

PIENTER 2 ('06/'07): 94,6% (95%CI: 93,2–96,0%)

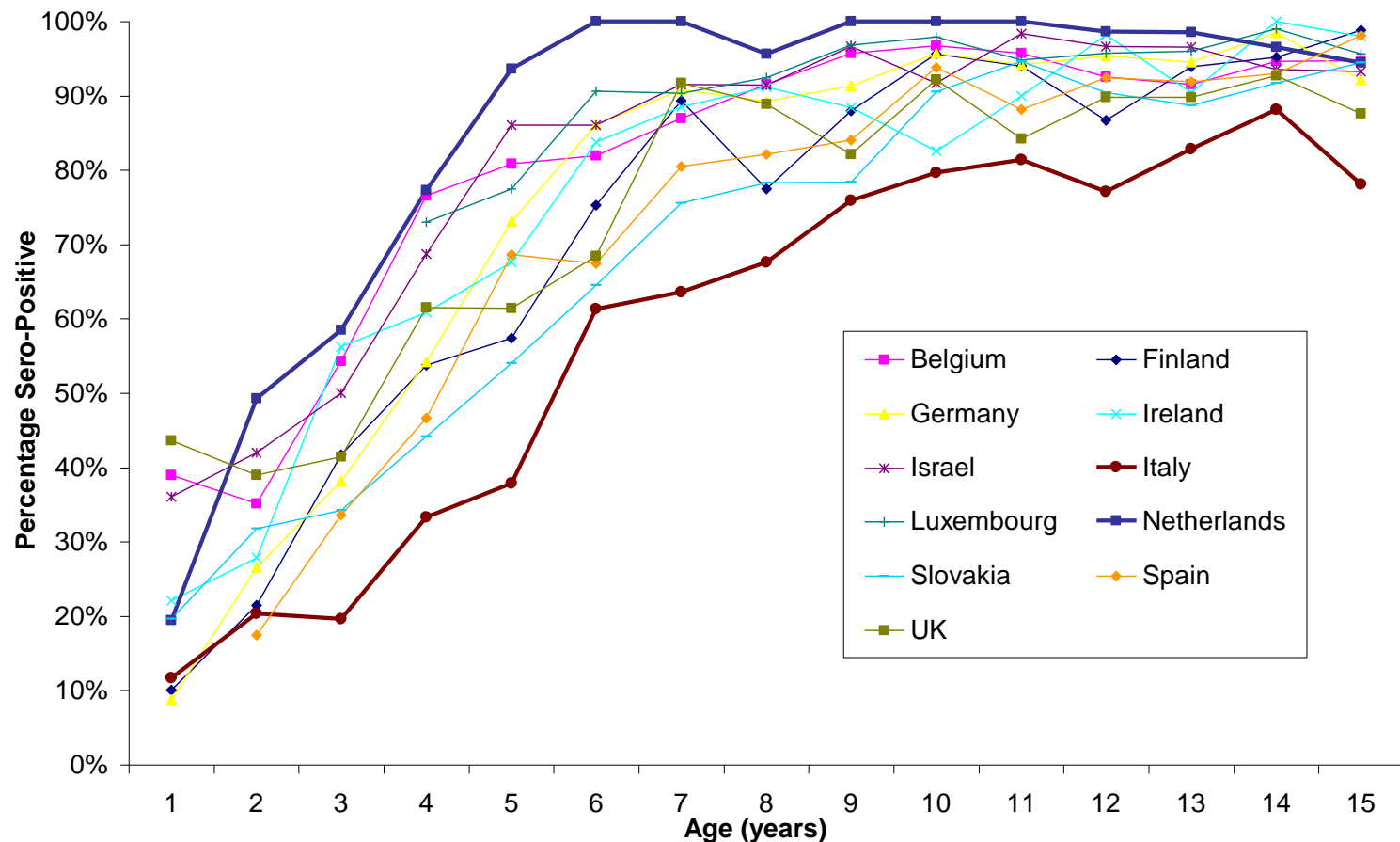
PIENTER 3 ('16/'17): 96% (voorlopige resultaten)

VZV antistoffen Nederland

NL vergeleken met andere landen: lagere leeftijd

NL vergeleken met andere landen: lagere leeftijd

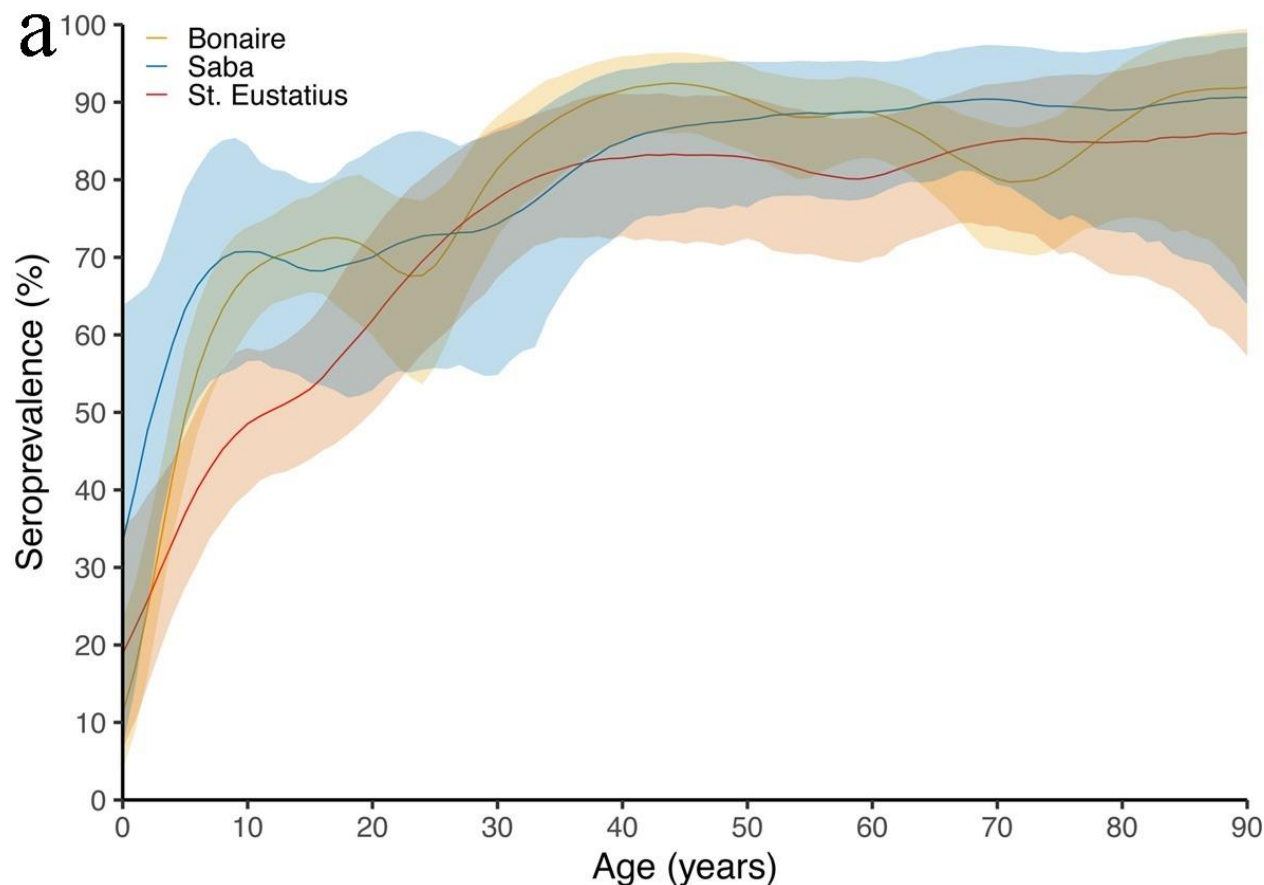
In Europa drie clusters op basis van seroprevalentie:

- > $\geq 70\%$ op 5-jarige leeftijd
(Nederland, België, Luxemburg)
- > $< 70\%$ op 5-jarige leeftijd, maar $\geq 90\%$ op 10-jarige leeftijd
(Finland, Frankrijk, Duitsland, IJsland, Ierland, Slovenië, Spanje en Zwitserland)
- > $< 90\%$ op 10-jarige leeftijd
(Griekenland, Italië, Polen, Slowakije en het Verenigd Koninkrijk)

Seroprevalentie totale bevolking:
PIENTER 3 - Health study ('16/'17): 78%
(St. Eustatius 73%, Bonaire/Saba 79%)

VZV antistoffen Caribisch Nederland (PIENTER)

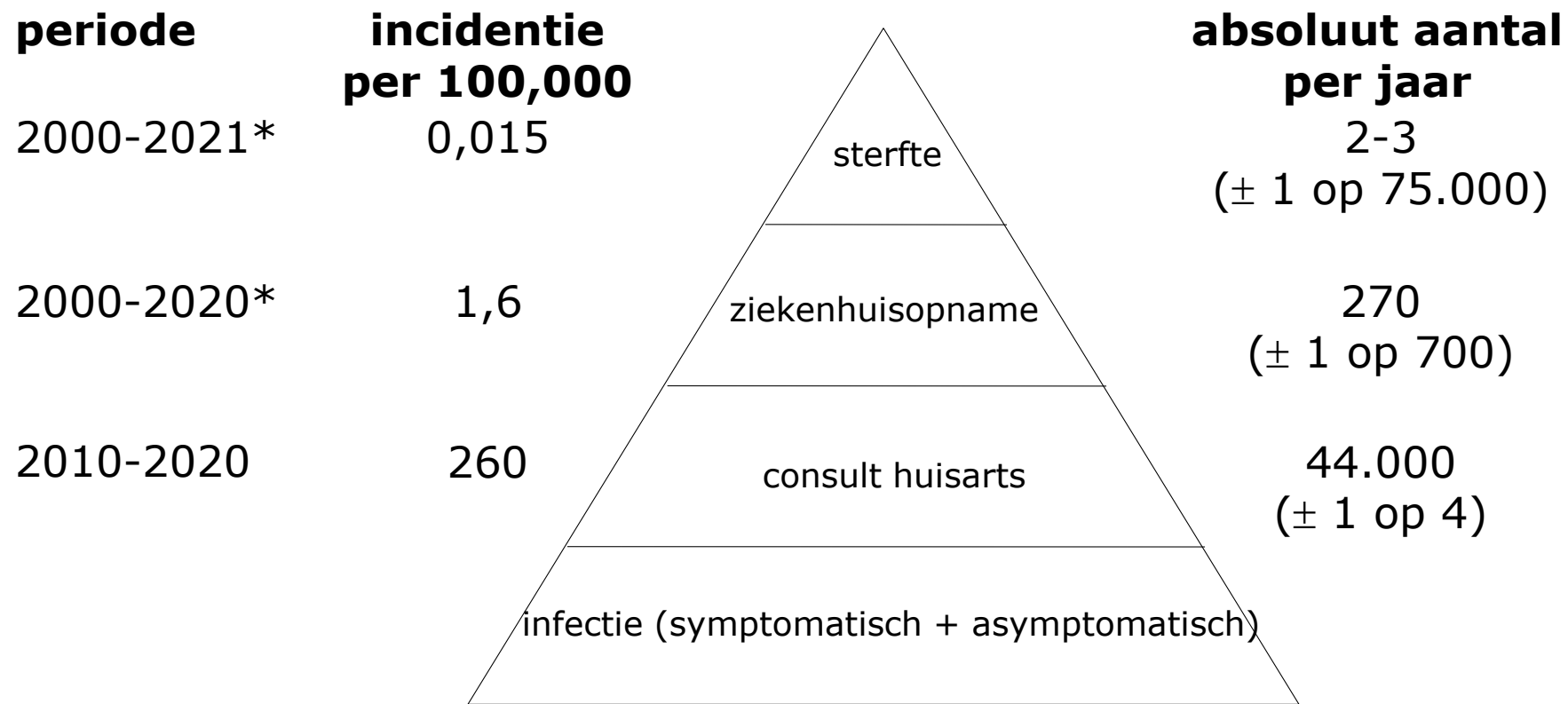
→ Waterpokkenuitbraken

Saba 2017:

- 250 cases (bevolking 1,500)
- 1/3 volwassen cases
- 3 zwangere vrouwen

Ziektelast waterpokken in Nederland

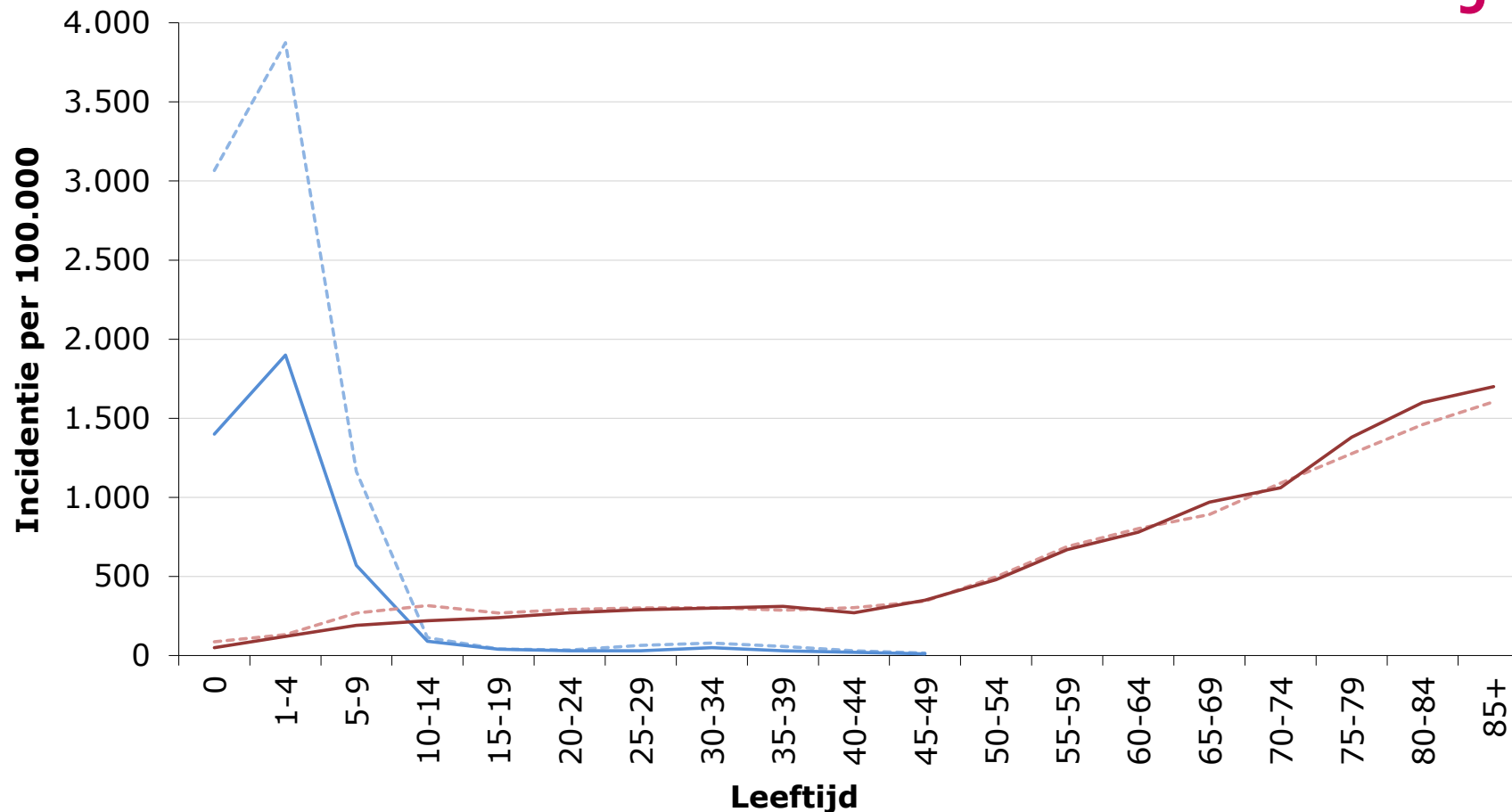

Bronnen: huisartsdata Nivel, ziekenhuisdata Dutch Hospital Data (hoofddiagnose), sterftedata Centraal Bureau voor de Statistiek (primaire doodsoorzaak).

* Laatste jaar betreft voorlopige data

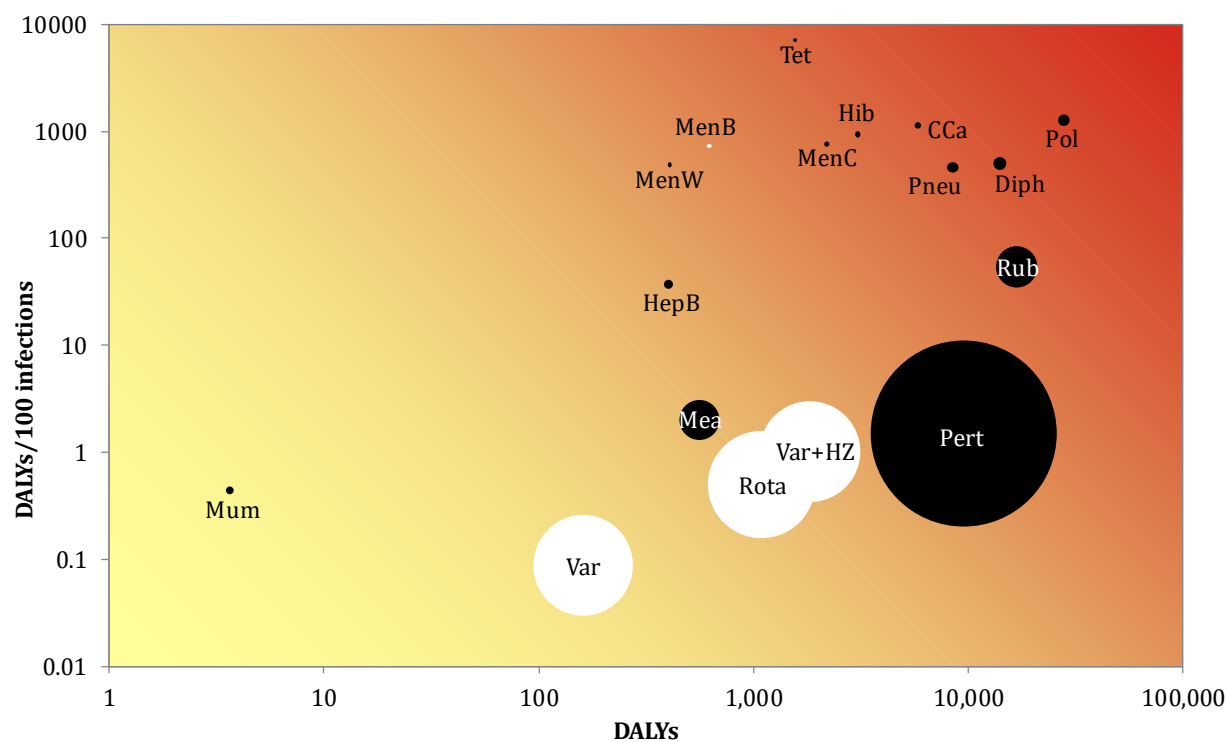

Incidentie huisartsconsulten naar leeftijd

Ziektelast waterpokken in DALYs in Nederland

CCa: cervical cancer (human papillomavirus (HPV)-16/18), Diph: diphtheria, HepB: hepatitis B, Hib: invasive *Haemophilus influenzae* type b disease, HZ: herpes zoster, Mea: measles, MenC/W/B: invasive meningococcal C/W/B disease, Mum: mumps, Pert: pertussis, Pneu: invasive pneumococcal disease (PCV10 types), Pol: poliomyelitis, Rota: rotavirus gastroenteritis, Rub: rubella, Tet: tetanus, Var: varicella.

Advies Gezondheidsraad (2020)

> Waterpokkenvaccinatie:

- BES-eilanden **wel** in RVP (BMR-W):
infectie op oudere leeftijd (ernstiger), hogere ziektelast
→ Ingevoerd in 2022
- Europees Nederland **niet** in RVP:
infectie op jonge leeftijd (relatief mild), lage ziektelast,
bij opname in RVP: kans op verschuiving gemiddelde leeftijd
→ Wel vaccinatie voor medische risicogroepen, beroepsgebonden risico
<https://lci.rivm.nl/richtlijnen/waterpokkenvaccinatie>
https://richtlijndatabase.nl/richtlijn/varicella/primaire_preventie_van_waterpokken.html
→ En beschikbaar op eigen kosten via huisarts, GGD of vaccinatiecentrum
<https://www.rivm.nl/waterpokken/waterpokkenvaccinatie>

Waterpokkenvaccins geregistreerd in Nederland

Merknaam	Beschermt tegen	Geschikt voor personen
Provarivax® ↗	Waterpokken	Vanaf 12 maanden
Priorix-Tetra® ↗	Waterpokken, bof, mazelen en rodehond	11 maanden tot en met 12 jaar
ProQuad® ↗	Waterpokken, bof, mazelen en rodehond	Vanaf 12 maanden

Klik op de merknaam voor de bijsluiter van het vaccin. Voor de beste bescherming is een serie van 2 vaccinaties nodig.

“ Houd er rekening mee dat wanneer een vaccin geregistreerd is, dit niet automatisch betekent dat het ook verkrijgbaar is in Nederland. ”

Eigenschappen waterpokkenvaccins (I)

- > Bevat levend verzwakt VZV (Oka/Merck-stam)
- > Los waterpokkenvaccin of combinatievaccin BMR-W
- > Indicatie: ≥ 12 maanden (soms 9-12 maanden)
- > Effectiviteit

	<u>1 dosis</u>	<u>2 doses</u>
- Alle ziekte	67,0% (61,8-71,4%)	95,0% (93,6-96,2%)
- Matige-ernstige ziekte	90,3% (86,9-92,8%)	99,0% (97,7-99,6%)
- Tot 10 jaar na vaccinatie (alle vormen waterpokken)	67,2%	95,4%
- > Twee vaccinaties nodig i.v.m. risico doorbraakinfecties/uitbraken

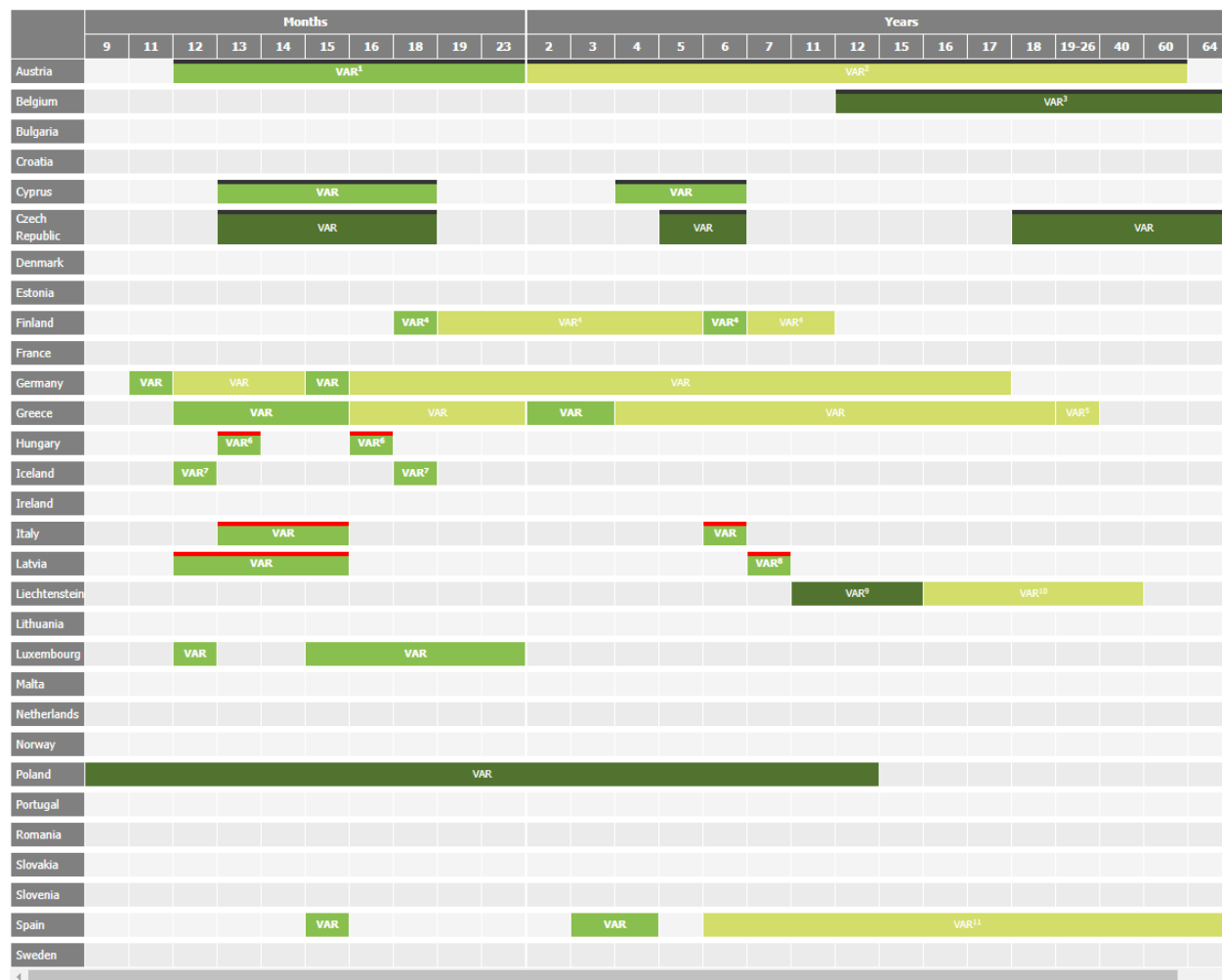

Eigenschappen waterpokkenvaccins (II)

- › Vaccins worden goed verdragen en zijn veilig
- › Belangrijkste bijwerkingen:
 - Koorts (BMR-W vaker dan los waterpokkenvaccin)
 - Roodheid, pijn, zwelling van de huid op injectieplaats
 - Huidafwijkingen die lijken op waterpokken (besmettelijk)

Waterpokkenvaccinatie in andere landen

- General recommendation
- Recommendation for specific groups only
- Catch-up (e.g. if previous doses missed)
- Vaccination not funded by the National Health system
- Mandatory vaccination

Verenigde Staten (sinds 1995)
Duitsland, Canada (sinds 2004)
Australië (sinds 2005)
Griekenland (sinds 2006)
Luxemburg (sinds 2009)

Bron: <https://vaccine-schedule.ecdc.europa.eu/Scheduler/ByDisease?SelectedDiseaseId=11&SelectedCountryIdByDisease=-1>.

Hartelijk dank voor uw aandacht!

Om mee te nemen:

